

Inbraakpreventie in Het Nieuwe Westen.

Het onderwerp (inbraak)preventie en criminaliteit neemt in Het Nieuwe Westen noodgedwongen een belangrijke plaats in. Het aantal inbraken ligt hoog en veel mensen voelen zich onveilig op straat en in de eigen woning. Deze situatie werd voor een groot aantal mensen de aanleiding om concrete initiatieven te nemen en niet bij de pakken neer te zitten.

In Het Nieuwe Westen wordt inmiddels ruim drie jaar aan preventie gewerkt. In deze periode is het preventieproject fors uitgebreid en heeft het ook een ander gezicht gekregen. Een korte terugblik en een kijk vooruit.

Augustus 1989 organiseert Aktiegroep Het Nieuwe Westen een buurtvergadering in de Opzoomerstraat. Tijdens deze emotionele bijeenkomst loopt de emmer over; de groeiende criminaliteit en verloedering maakt de straat onleefbaar. 's Nachts staan drugsklanten bij de verkeerde huizen te bellen, staan te schreeuwen en te gillen als er niet vlug wordt opgedaan. Er worden injectiespuiten op straat gevonden, condooms door brievenbussen gestopt, de lantaarnpalen doen het vaker niet dan wel. Bovendien is de argwaan van de bewoners tegen de gemeentelijke overheid (ROTEB, GEB, Politie) groot. Een aantal actieve mensen in de straat vindt dat het tijd wordt om zelf de handen uit de mouwen te steken en niet meer op de gemeente te wachten. Er wordt een groep gevormd om ideeën te inventariseren en actie te ondernemen.

Prijs

Er worden veegacties gehouden, geld ingezameld voor de aankoop van buitenlampen ('bolletjes'), etcetera. Alle woningen worden voorzien van een bolletje. Na korte tijd blijkt al dat de goed verlichte straat de ongewenste aanloop kwijt is en dat inbrekers en dealers zich niet meer in de straat laten zien. Het eerste bolletjes/ preventieproject is een succes. De actie 'Verbeter de buurt, begin bij jezelf' krijgt veel publiciteit en aandacht. Bewoners van andere buurten raken eveneens enthousiast over de aanpak in de Opzoomerstraat en nemen soortgelijke initiatieven.

De actie loopt min of meer parallel met de talrijke activiteiten van de projectgroep 'Ouderen en Sociale Veiligheid'. De Projectgroep organiseert o.a. preventieverlichtingsbijeenkomsten en weerbaarheidscursussen. In 1990 krijgen beide initiatieven de Hein Roethofprijs.

De preventiemonteur

In 1991 wordt via Multibedrijven de preventiemonteur Hans Grootzwagers aangesteld in Het Nieuwe Westen. De preventiemonteur is al jaren als vrijwilliger actief in de wijk en

kent de hem dan ook als z'n broekzak. Zijn takenpakket bestaat uit serviceverlening, voorlichting en het ondersteunen van buurtpreventieprojecten. In concreto houdt dit in dat bewoners en winkeliers bij hem terecht kunnen voor: voorlichtingsmateriaal/ registratiekaarten voor kostbaarheden en fietsen, het maken van preventieopnames van woningen, het graveren van kostbaarheden, het behandelen van verzoeken voor verlichtingsbolletjes, kierstandhouders en hang- en sluitwerk.

De preventiemonteur kan meteen aan de slag. Bewoners(groepen) wachten al maandenlang op het moment dat hun buurt aan beurt komt. Na verloop van tijd worden er ook preventieprojecten opgezet in samenwerking met de corporaties Woningstichting Onze Woning en het GWR-West. Reeds gerenoveerde woningen blijken helaas zeer inbraakgevoelig te zijn. Een belangrijk deel van de technische uitvoering van preventieprojecten in deze projecten is door de corporaties uitgevoerd. Dit geeft aan, dat ook bij corporaties belang wordt gehecht aan inbraakpreventie. Meteen na zijn aanstelling van de preventiemonteur blijkt de belangstelling al zo groot te zijn, dat men op zoek gaat naar een assistent. De assistent-preventiemonteur, Abdul el Hamouti is sinds 1 september actief.

Eigen pand

Op 25 november gaat het preventieproject een nieuwe fase in: samen met de wijkagenten en het Buro Slachtofferhulp krijgen de preventiemonteurs een eigen winkelpand, de zogenaamde Preventiewinkel. De bedoeling is dat er een nauwer werkverband gaat ontstaan tussen slachtofferhulp, politie en preventiemonteurs. Zo kunnen aangiften van inbraak een gemakkelijker gevolg krijgen in het treffen van maatregelen ter preventie van inbraak.

Het effect van inbraakpreventieprojecten is niet altijd even makkelijk te meten. Wel blijkt uit de reacties die bij de Aktiegroep en de Preventiemonteur binnenkomen dat het



aantal inbraken afneemt in een aantal grote complexen waar een (inbraak)preventieproject is afgerond. Voor één van de eerste preventieprojecten in Het Nieuwe Westen (project Hil) wordt op dit moment een effectmeting gedaan naar het aantal inbraken voor en na het aanbrengen van de maatregelen.

Techniek bottleneck

Het initiatief voor de preventiewerkzaamheden in 1989, is genomen door een groep actieve bewoners. Bij hen lag de uitvoering. Bij de daarop volgende preventieprojecten in andere buurten bleek dat juist die technische uitvoering en het grote aantal initiatieven een 'bottleneck' werden. Er bleken eenvoudig niet genoeg mensen te zijn die een zo grote (vrijwillige) klus konden oppakken. Ook bleek dat niet iedere vrijwilliger (ook die met twee rechter handen) goed hang- en sluitwerk kan aanbrengen. De aanstelling van een Preventiemonteur heeft de voortgang van preventieprojecten duidelijk verbeterd. Dit is niet ten koste gegaan van de betrokkenheid van bewoners. Bij de verschillende projecten draait vrijwel altijd een actieve groep bewoners mee die het voorbereidende werk doet en waakt over de voortgang van het project. Dat de preventiewerkzaamheden steeds meer een taak zijn geworden van 'professionals' betekent niet dat de preventiemonteur voor iedere uitvoerende klus op afroep klaar staat.



Waar mensen zelf in staat zijn (of met behulp van buren, vrienden, etc) om bijvoorbeeld buitenverlichting aan te brengen behoort een preventiemonteur niet op te draven. Helaas betekent dit in de praktijk dat er dan mensen afhaken omdat men zelf niet die moeite wil doen.

Opdrachtgeverschap

In Het Nieuwe Westen is de bewonersorganisatie de 'inhoudelijke opdrachtgever' van de Preventiemonteurs. Omdat het preventieproject onder de vleugels van de bewonersorganisatie is gegroeid en bewonersgroepen nauw aan het hart ligt, is de bewonersorganisatie inhoudelijke opdrachtgever gebleven. Dit is geen vanzelfsprekendheid. Corporaties, politie en zelfs het GEB kunnen de initiator/ opdrachtgever zijn voor preventieprojecten. Belangrijk is wel dat projecten in nauwe samenwerking met bewoners(groepen) worden ontwikkeld en uitgevoerd.

Nieuwe acties en solidariteit

Bewoners kennen als beste de woning en voelen zich betrokken bij het onderwerp. Bovendien blijkt uit het verloop van projecten in Het Nieuwe Westen dat na afloop nieuwe ideeën opbloeien omdat een actieve groep mensen reeds eerder met elkaar heeft samengewerkt. Oftewel, een indirect gevolg van de preventieprojecten is dat de band tussen be-

woners wordt versterkt. Het samen vegen van de straat, het organiseren van een feest, het aanleggen van gevelduintjes zijn voorbeelden van activiteiten die vaak na een preventieproject ontstaan. De ervaringen in Het Nieuwe Westen zijn, dat veel bewoners achter de preventieprojecten staan. Bewoners op de begane grond zijn het meest met inbraak bezig, dat is logisch. Opvallend veel bewoners van etagewoningen willen echter ook financieel bijdragen voor een betere verlichting van de begane grond/ woonstraat. Uit de projecten die zijn afgerond blijkt ook dat er veel allochtonen meedoen en dat het onderwerp inbraakpreventie bij hen net zo sterk leeft als bij autochtone bewoners.

Stedelijk Bureau Inbraakpreventie

Langzamerhand worden er in navolging van Het Nieuwe Westen, in een groot aantal wijken preventiemonteurs aangesteld. De behoefte om het probleem concreet aan te pakken is groot. Toch tracht men het wiel node-loos opnieuw uit te vinden en is de kennis op dit terrein versnipperd. Een op te richten Bureau Inbraakpreventie zou deze problemen kunnen voorkomen. Hier kan aan werkbegeleiding en bijscholing van nieuwe Preventiemonteurs gedaan worden. Tevens kunnen er initiatieven genomen worden om bij andere dan bewonersorganisaties preventieprojecten op te zetten en kunnen er stedelijk afspraken gemaakt worden over de kwaliteit van de woning en woonomgeving met het oog op sociale veiligheid en inbraak-preventie.

Het werken aan inbraakpreventie en sociale veiligheidsprojecten heeft in Het Nieuwe Westen een aantal zichtbare resultaten opgeleverd. De eerste projecten op dit vlak zijn een schot in de roos. De projecten spreken aan bij de bewoners en hadden effect. Toch is de vorm uiteindelijk niet sterk veranderd. Er zijn weliswaar 'professionals' opgezet, er wordt met meer instanties samengewerkt (Preventiewinkel), maar in de essentie is er weinig veranderd: de succesvolle projecten worden vooral door de bewoners geïnitieerd en uitgevoerd.

Eric Lugtmeijer

Enkele kanttekeningen.

Nu er ruim 3 jaar gewerkt is aan preventie kunnen een aantal conclusies en kanttekeningen worden geplaatst. Welke inbraakpreventie maatregelen hebben het meeste effect?

- * Het overgrote deel van de inbrekers bestaat uit amateur- of gelegenheidsinbrekers. De inbreker heeft weinig tijd en wil de "klus" zo snel mogelijk klaren en daarbij uiteraard niet worden gestoord.
- * Inbrekers hebben een hekel aan felle verlichting. Andere preventie maatregelen die het de amateur- of gelegenheidsinbreker moeilijk maken zijn: graveren van kostbaarheden, het plaatsen van dievenkluwen, het aanbrengen van securstrip en het aanbrengen van goed hang- en sluitwerk.
- * De preventiemonteur kan deze maatregelen op een professionele manier ondersteunen. Naast deze taken is voorlichting van groot belang. Het imago van de preventiemonteur moet dan ook zijn: de voorlichter met de schroevendraaier.